

Az ERTI tudományos ülészsaka

Budapest, 1966. február 22—23

Gazdasági életünk újabb fejezet megnyitása előtt áll. A magyar népgazdaság az elmúlt egy-másfél évtized alatt óriásit fejlődött, a termelés mennyiségileg hatalmasan emelkedett. A mennyiség fokozása mellett azonban a szükségnél kevesebb figyelmet fordítottunk egyrészt a jobb minőségre, másrészt arra, hogy a megtermelt áru mennyibe kerül, harmadszor pedig nem vettük kellően számításba az időtényezőt. Gyakran nevezik ezt az időszakot az *extenzivitás* korának, és ha címet akarnánk adni a most kezdődő új fejezetnek, akkor az *intenzivitás* korszakának kellene elneveznünk. Az erdőgazdálkodás vonatkozásában ez azt jelenti, hogy a magyar erdők nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával a feldolgozó iparnak minél nagyobb fatömeget kell adni, ugyanakkor a tudomány és kutatás legújabb eredményeivel növelni kell az erdőgazdálkodás intenzivitását, olcsóbbá kell tenni a termelést.

Ezekkel a gondolatokkal nyitotta meg *Földes László*, az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője az Erdészeti Tudományos Intézetnek az Országos Erdészeti Főigazgatóság és az Országos Erdészeti Egyesület, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága védnökségében rendezett kétnapos tudományos ülészsakát. Megnyitójának további részében kifejtette, hogy gazdaságpolitikánk új fejezetének törekvéseiben a tudományos kutatás, az erdészeti kutatómunka nagyobb szerepet fog játszani, mint a múltban. Elengedhetetlen lesz a kutatók és gyakorlati szakemberek eleven kapcsolata. A kapcsolatnak nagyon sokféle csatornán — oda-vissza — kell hatnia, s e sokféle csatornák fontos egyikének minősítette a tudományos ülészsakat is. Mint az erdészeti termelésirányítás fője nemcsak általános követelményekkel lépett fel a kutatómunkával szemben, de két irányban határozott kívánságnak is kifejezést adott: *fejleszteni kell az erdészeti gazdaságtani kutatást és tudományos szinten kell foglalkozni a szervezéssel!* Azonban nem csak követelményt állított fel a kutatókkal szemben, fokozottabb erkölcsi és anyagi elismerésükre nézve is határozott ígéretet tett.

A megnyitóban megütött, jól csengő alaphang az ülészsak előadásai során szélesen hömpölygő, színes hangzattá szélesedett. Hét szakülésen összesen 45 előadás számolt be az Intézetnek az 1965-ös évben elért legérdekesebb eredményeiről. Részben a megnyitó által is felkeltett legnagyobb érdeklődés kétségtelenül az *erdészeti gazdaságtani szakülés* iránt nyilvánult meg. *Halász Aladár* főigazgatóhelyettes, a Faanyaggazdálkodási Igazgatóság vezetője, mint a szakülés elnöke, újra a matematikai módszerek erdőgazdasági alkalmazását sürgette, elszakadást az alpműveletek szintjéről. Az előadások igazolták az ezirányú kutatások megindulását, de sajnos a reménykeltésen túl még nem mehettek.

Dr. Farkas Vilmos rövid áttekintő képet adott azokról a korszerű matematikai módszerekről, amelyek alkalmazása a népgazdaság más ágaiban egyre több teret nyer és terjed a külföldi erdőgazdaságokban is. A hazai alkalmazásbavételhez személyes hozzájárulása eddig „A lineáris programozás algebrai alapjai” című dolgozat összeállítása volt. *Dr. Márkus László* a faállomány értékelésének problematikáját ismertette, a sürgősen megoldandó kérdések között egy közelítő pontosságú erdőértékszámítási, valamint a fatermesztéssel összefüggő gazdasági kérdések elemzéséhez felhasználható értékelési rendszer kialakítását irányozta elő. *Galambos Gáspár* az erdőgazdaságok fahasználati működésének összehasonlítására alkalmas módszerre irányuló munkáról számolt be. Az általa kialakított egyenértékszámú rendszer a különböző

méretű-minőségű faválasztékokat kulcsszámok segítségével azonos mértékre redukálja és lehetővé teszi azok összegezését, az üzem eredményeinek valamely főválaszték egyenértékszámával, mint bázisadattal való kifejezését. Ez lényegesen megkönnyíti az elemzés helyzetét. *Vas Zoltán*, az Intézet külső munkatársa, az akácállományok értékbecslésére irányuló munkájának eredményeiből adott ízelítőt. Az állományokban uralkodó törvényszerűségek az országos szintű vizsgálódásban felismerhetők, ismeretük jó útmutatást adhat olyan gyakorlati kérdések eldöntéséhez is, mint amilyen például a vágásérettségi kor megállapítása.

Az *erdőhasználati szakülésen Sitkey János*, az OEF Erdőgazdasági Főosztályának vezetője elnökölt. Bár újdonságot a szakülés nem igen hozott, az ismereteket elmélyítette több irányban.

Dérföldi Antal, mintegy a tavaly ismertetett méretcsoportos szerfabecslési eljárásának igazolására, ismertette a szocialista országok hasonló törekvéseit. Mindenütt közös vonás, hogy szakítanak az egyedi választékbecslési módszerekkel és helyette különféle vastagsági méretcsoportokat alakítanak. Ez a módszer, a választéktervezésen túl, alapul szolgálhat az állományérték-számításhoz, a közgazdasági mérlegelés kiindulásához. *Dr. Szász Tibor* a fahasználati munkafolyamatok korábban bejelentett tipizálásának jelentőségével foglalkozva rámutatott arra, hogy ez lehetőséget nyújt az adott körülmények közötti eljárás korszerűségének megítélésére, egyszerűsíti és egységesíti a vágásszervezési tervezést, alapul szolgál az egyes gazdálkodási egységek tevékenységének vizsgálatára, végül módot ad a fahasználati munkatan ésszerű tagolására a különböző szintű kéaderképzésben. *Ott János* a lassan már külföldön is általános elismerést kiváltó ERTI közelítő kerékpárnak műszaki teljesítményvizsgálatán keresztül mutatta be, hogy az ilyen vizsgálat miként segíti az ágazati tervezést, munkahelyi szervezést, ad alapot a dolgozók arányos bérezéséhez és segíti elő végül is a termelékenyebb és gazdaságosabb munkát. *Kuthy Timót* az Adamkó—Kovács—Pápista találmányú, röviden egri kérgezógép műszaki teljesítményvizsgálatáról számolt be és kimutatta, hogy ez a lében kérgezésre kerülő nemesnyár kivételével a papírfa kérgezésére termelékeny szerkezetnek minősül. Eredményes megoldását jelenti egy nehéz kérdésnek, amellyel erdőgazdaságaink már régóta küzdenek.

Az *erdészeti nemesítési és erdőtelepítési szakülést dr. Gál János*, az Erdészeti és Faipari Egyetem rektora vezette. Az itt elhangzott előadások meglepően sok új szempontot adtak a látszólag megcsontosodásra ítélt erdőművelésnek, bátran mutattak utat a fatermesztés fejlesztéséhez.

Dr. Szőnyi László a gyorsannövő fenyőfélék intenzív művelését mutatta be mint a fatermesztési eljárásaink korszerűsítési lehetőségét. Kimutatta, hogy meglevő, idegen véleményektől nem zavart erdőterületeinken az ültetvényes erdőművelés több elemének felhasználásával már belátható időn belül — 30 év múlva — évente 300 000 m³-rel több fenyőanyagot adhatunk a népgazdaságnak ezen az úton. A terv reális, az elhatározásnak sem szabad késnie! — *Dr. Kopecky Ferenc* a vizes termőhelyek megfelelő hasznosítása érdekében a rendkívül heterogén populációjú füzések helyett nagy fatermőképességű, nemesített anyag felhasználására irányuló munkájáról számolt be. Javaslatot tett az ennek eredményeként létrehozott bajti füz-törzs-anyatelep anyagának felhasználásával megfelelő anyatelepek létesítésére, sarjeredetű füzeseink általános lecserélésére. Sokat ígérők az olasz származású klónok, valószínű, hogy az elkövetkező években ezekkel is növelhetjük erdőgazdasági fajtaválasztékunkat. *Mátyás Vilmos* a bükk természetviszonyainak ismeretére irányuló kutatómunkáját ismertette. Az eddigi eredmények a mikroklíma és ökológiai viszonyok elhatározó jellegére mutatnak. A bükk termőévek törvényszerűségeinek felismerhetése érdekében egyszerű termésbecslési, illetve jelzési eljárás általános bevezetéséhez kérte az erdőgazdaságok

támogatását. *Dr. Páris János*, az Intézet külső munkatársa az erdefenyő magtermelő ültetvények klónjainak anyagcsere tulajdonságait vizsgálta és az ismertetett eredmények alapján kimutatta, hogy az egyes klónok között olyan mértékű élettani különbségek vannak, amelyeket a tulajdonságok megítélésakor figyelembe kell venni. *Ujvári Ferenc* az erdőterületen belüli talajvédelmi feladatokkal foglalkozott. Az Intézet két mátrai kísérleti vízgyűjtőjében végzett megfigyelések érdekes adatokat szolgáltatnak az erdei talajerózióról és felhívják a figyelmet a megelőzés fontosságára. *Ujvári Ferencné* a Mátrai Állami Erdőgazdaság területén végzett vizsgálatok alapján bizonyította, hogy a vegyszeres növényirtás az erdőápolásban rendkívül hatásos és gazdaságos. Erdősítés előtti bozótirtásban 50—76%-os költségmegtakarítás, felszabadító tisztításban pedig mintegy 75%-os volt elérhető. Fialatos hévvel sürgette az eljárás széleskörű elterjesztésének feltételeit. *Dr. Papp László* a dugványdarabolás munkaszervezését és normaalapjait vizsgálva megállapította, hogy a különböző módszerek közül a rögzített olló munkamódszere alkalmas általános bevezetésre. A Partos-féle korszerűsítésre szorul. A pneumatikus olló csak nagy tömegű termelésben gazdaságos. Végül kétségbe vonta a dugványdaraboláshoz helyi normák készítésének szükségességét. *Nagy Gézáne* élettani vizsgálatokkal erősítette, hogy a duglászfenyő csemetek között hat különböző fagyérzékenységi csoportot lehet külső bélyegek alapján is elkülöníteni. Az aminosavas eljárás lehetőséget ad arra, hogy már a magtétélek is minősíthetők legyenek és ezen az úton növelni lehet a telepítés biztonságát. Fontos, hogy minősítést nyerjenek a magtermelésre kiválasztott fák is. A vizsgálatok kiterjesztéséhez az erdőgazdaságok hathatós segítsége szükséges, ez azonban bőven megtérül a telepítések eredményességében.

A termőhelykutatói szakülés elnökeként *dr. Sali Emil*, az OEF vezetőjének helyettese annak a véleményének adott kifejezést, hogy az erdőgazdálkodás alapjában véve a termőhely hasznosítását jelenti és így a termőhelykutatót nem lehet másodrendű feladatnak minősíteni. Az előadásokból kitűnt, hogy az Intézet ezzel teljesen egyetért.

Dr. Keresztesi Béla kilencéves akácfelújítási kísérleteinek eredményeként rámutatott arra, hogy a vastag gyökerek sarjaztatása adja a legjobb eredményt. A többi felújítási móddal szemben ennél legkisebb a törzsszám és legnagyobb a fatömeg, ebben az esetben található a legtöbb 1. és 2. törzssztyálya sorolható fa. Ez az egyszerű, nem munkaigényes felújítási mód kiállja a versenyt a hasonló körülmények közötti egyéb üzemi erdőszítésekkel. *Dr. Babos Imre* a homoki erdőgazdasági tájak talajfejlődési soraival foglalkozott. A lejtők különböző fejlődésfokot elért genetikai talajtípusain eltérnek egymástól a fatermesztés lehetőségei. A szántás felszínesen egyöntetűvé alakítja a beerdősítésre váró területet, de a telepítést követő 5—6 éven belül felismerhető lesz, hogy a legelőnyösebb talajművelés sem változtathatja meg a termőhely eredeti, tényleges fatermőképességét. A talajlánc típusok meghatározása a részletes feltárás elhagyásával meggyorsítja a termőhelytérképezés munkáját. *Dr. Tóth Béla* a Szatmár—Beregi-síkságon, az ország egyik legkevésbé feltárt területén vizsgálta a nyártermesztési lehetőségeket. Megállapította, hogy a nyárak térfoglalása itt a mai 5%-ot, illetve a tervezett 8%-ot jóval meghaladó mértékben, mintegy 30%-ban lehetséges. *Dr. Járó Zoltán* rámutatott arra, hogy a termőhelyek termőképességének fenntartása, fokozása a talaj trágyázásával, illetve talajjavítással az egész világ haladó erdőgazdálkodásának jellemző törekvése. Hazánkban a vízgazdálkodás jelentősége lényegesen nagyobb mint a tápanyaggazdálkodásé, de főleg egyes hiánybetegségek megszüntetése érdekében mégis foglalkozni kell ezzel a kérdéssel is. Az eddigi vizsgálatok azt mutatják, hogy a hiánybetegségek megállapítására a levélanalízis jó módszer és a tápanyag pótlására a műtrágyázás alkalmas. Áll ez elsősorban a karacsonyfatelepek sárgulásának és rövidtűjűségének megszüntetésére, itt az eljárás min-

dig eredményes és gazdaságos. *Halupa Lajos* előadásában az óriásnyár rezisztencia-vizsgálati eredményekről számolt be. A tíz évnél idősebb, rákmentes egyedek felkutatása és termőhelyvizsgálatuk során kitűnt, hogy a rákkal szembeni ellenállás és a termőhely, a termőhely egyes tényezői között eddig lényeges összefüggést nem lehetett kimutatni. Feltételezhető így, hogy a rezisztencia elsősorban egyedi tulajdonság. A kérdést a továbbiakban az utóvizsgálatnak kell eldöntenie. *Palotás Ferenc* a fűzek termőhelyigényét vizsgálta. Elsőnek is a magassági szórásmezőt dolgozta fel az Alsó-dunaártér üzemtervi adatai alapján, majd ennek az értékelési alapnak segítségével minősítette a különböző magassági fekvéseken és különböző vízgazdálkodású termőhelyeken tenyésző fűzállományokat. A további feladat az egyes állományoktól várható fatermési adatok meghatározása. Erre a jelenleg használatos kalocsai fatermés-táblák sajnos nem bizonyulnak alkalmasaknak. Új fűzfatermési táblák szerkesztése válik szükségessé. *Adorján József* hasonló megállapításra jut a mézgáséger tekintetében, a Greiner-féle táblákkal szemben. A termőhelyigényt itt a gyökérzet elhelyezkedése felől igyekezett megfogni. Lágyszárú növényzet alapján állította össze az éger jellemző termőhelyeit és a biológiai felsőmagassággal minősítette azokat. Végül rövid útmutatást adott a nemesnyáraknak égertermőhelyeken való termesztetőségére vonatkozóan.

Az erdőműveléstani szakülés elnöke az OEF Erdészeti Igazgatási Főosztályának vezetője, *Szücs Ferenc* volt. A négy előadásból álló sorozat csak erdőnevelési és állományszerkezeti kérdésekre terjedt, mondanivalóban erősen kiegyenlített volt.

Dr. Solymos Rezső az erdeifenyvesek ápolásának és tisztításának gazdaságos megoldására adott irányelveket a nyugatdunántúli erdőgazdasági tájcsoportban végzett kísérletei és megfigyelései alapján. Az itteni klímaviszonyok erősen eltérnek az országotól, így sokak számára mehökkentő racionalizálási lehetőségekre mutatott rá az ápolás terén. Tisztítási megállapításai már szélesebb körben lesznek hasznosíthatók. Igen megszívlelendő a tisztítások gazdaságosságának már a telepítési hálózatban való biztosítására (2—3 m × 30—50 cm) irányuló javaslata. *Dr. Sopp László* a vékony fák fatömegének meghatározására szolgáló új fatömegtáblák szerkesztéséről számolt be és az eddig elkészült kereken 30 fatömegtáblájának a gyakorlat rendelkezésére bocsátását sürgette. *Mendlik Géza* a zalai bükkösökben egy év alatt végzett fatermési vizsgálatainak első eredményeit ismertette. Ezek egyelőre még csak személyes értékeik, a tájjal való ismerkedést jelentik. *Kiss Rezső* a fatermési és állományszerkezeti vizsgálatok során követett módszerét ismertette. Ez elsősorban olyan üzemi szakemberek számára célravezető, akik lelkesen részt kívánnak venni a részletesebb, pontosabb megfigyelésekben, kísérletezésekben, de ehhez viszonylag kevés idő áll rendelkezésükre.

Az erdővédelmi szakülés *dr. Haracsi Lajos* egyetemi tanár elnöklete alatt rendkívül bő és változatos anyaggal szerepelt. Kifejezésre jutott ebben, hogy az erdőművelés korszerű módszerei fokozott követelményeket támasztanak a védelemmel szemben is.

Dr. Pagony Hubert a nyárok nyesésének kérdésével foglalkozott, különös tekintettel az álgesztesedésre és bélkorhadásra. Hangsúlyozta a nyesés védelmi fontosságát, a nyesés időpontjául március—áprilist jelölte és a nyeshető felső ágvastagságot 4 cm-ben állapította meg. Szépséghiba, hogy a megfigyeléseit 'serotina' fajtán végezte, amit a természetből közben kizártunk. *Dr. Szilágyi László* a még mindig itt kísértő fenyőcsemetedőlés elleni védekezésre irányuló kutatómunkájáról számolt be. Eddig az Orthocid és Zineb gombaölő anyagok mutatkoznak a leghatásosabbnak, de a kérdés ezzel még nincs lezárva. *Kiss László* az intenzív fenyőtermesztéssel kapcsolatosan

előreláthatóan nagyobb mértékben fellépő nagy-fenyőormányos károsításának megelőzési lehetőségeit ismertette, illetve leküzdésére adott útmutatást. *Tallós Pál* a tölgy-gyapjaspille károsításának előrejelzésére irányuló vizsgálatai során megállapította, hogy a területegységre eső petecsomószám és a várható károsítás mértéke között van összefüggés és a figyelő-jelző szolgálat részére ennek alapján objektív mérőszámot adott. *Gergácz József* a karácsonyfatelepeinken rendkívül érzékeny károkat okozó gubacstetvek leküzdése ellen adott konkrét technológiát. *Dr. Lengyel György* a cserebogárpajor elleni gödörporozással kapcsolatban az utóbbi időben felmerült kételyeket tisztázta azzal, hogy a részleges talajfertőtlenítéshez használt szereket nem szabad közvetlenül a gyökerekhez adagolni. A HCH és a tiszta Lindán hatóanyagú szerekkel szemben a DL₅ szer alkalmazását ajánlotta. Ez kevésbé veszélyes az emberre és hatása vetekszik a leghatásosabbnak mutatkozó Dieldrinnel. *Dr. Vicze Ernő* kimutatta, hogy a rovarkárosított tölgymakk hullása terén vallott évszázados felfogás helytelen, a károsított makk ugyanazon a helyen az egymást követő években át többféle módon változó arányban hullik, így nincs olyan általános törvényszerűség, amelyre az egészséges makk gyűjtési időpontjára nézve sablonos előírást lehetne alapozni. Ezt minden évben külön-külön kell meghatározni. *Dr. Szontágh Pál* a nyár anyatelepeinken károsító üvegszárnyú lepkék élettanával foglalkozott és az ellenük való védekezésre adott útmutatást. Ezekkel a jelenleg mintegy 10%-os dugványkiesést erősen csökkenteni lehet. *Kolonits József* a fenyőrontó-darázs károsításának előrejelzésére szolgáló módszerét ismertette, majd útmutatást adott a védekezésre. A kelés idején alkalmazott vegyszeres ködpermetezés mutatkozik a legeredményesebbnek.

Az erdészeti gépesítési szakülés anyagával kapcsolatban az elnöklő *dr. Madas András*, az OT mezőgazdasági főosztályának vezetője őszinte elismerésben részesítette azt a mélyrehatóan elemző munkát, ami az előadásokban megnyilvánult és alapot ad az egyes gépesítési feladatok célszerű megoldásához.

Dr. Szepesti László az erdőgazdaságok lőerőellátottságán, az egyes erdőgazdasági munkagépek üzemeltettségén, teljesítményén keresztül mutatott rá a tervszerű műszaki fejlesztés, technológiai alapok kidolgozásának halaszhatatlanságára. Adatai szemléletesen támasztották alá a megnyitóban sürgetett tudományos szintű szervezőmunka szükségességét. *Balló Gábor* is szervezetséget sürgetett, rámutatva, hogy a hazai gépkialakításnak és gyártmányfejlesztésnek az importból és hazai egyéb gépgyártó iparból be nem szereshető, nem nagy bonyolultsági fokú, nélkülözhetetlen erdőgazdasági gépekre, eszközökre és segédberendezésekre kell irányulnia. Ezt a tevékenységet legalább 3—5 éves időszakra előre meg kell határozni, be kell tartani a gyártási fokozatokat és biztosítani kell a kellően kipróbált, majd sorozatban gyártott gépek szakszerű kezelését, karbantartását és folyamatos alkatrészellátását. Javasolta felülvizsgálni, hogy az így kialakított gépek sorozatgyártása a jelenlegi keretek között biztosítható-e, avagy nem volna-e helyesebb e célból inkább új üzemet létrehozni? *Finta István* kitűnően illusztrált, hasznosan gyakorlati előadásban mutatott rá a fűrészláncok helyes kezelésének jelentőségére. Képekkel, számokkal igazolta, hogy gondos, jól előkészített, szervezett munkával igen nagy mértékben fokozhatjuk a fűrészláncok, vezetőlemezek, az egész motorfűrész élettartamát és csökkenthetjük a gépek üzemköltségét. *Szilágyi Benjámín* az erdőművelési munkák géprendszerének a KGST országain belüli kialakítását, gyártásszakosítását ismertette. Az Intézet ezen belül vizsgálja az egyes gépeket, gépsorokat. A gépesítés fokozása megköveteli a munkafolyamatok tipizálását. E kettőnek összeegyeztetése nyújt reális lehetőséget arra, hogy csak olyan gépeket alkalmazzunk a termelésben, amelyek a technológiai folyamat maradéktalan elvégzésére alkalmasak és megfelelnek a műszaki-gazdaságossági követelményeknek. *Vilcsék János* a lejtős területek telepítési munkáinak gépesítése terén folytatott kutatás eddigi eredményeiről számolt be. A kísérletek csak két cse-

metesor ültetésére alkalmas, 250 cm széles teraszok képzésére terjednek ki. Keskenyebb, 60 cm szélességű padkák gépesített készítésére és művelésére rövid időn belül lehetőség nem látszik. Így a mutatókat csak 120 és 250 cm teraszszélességre dolgozta ki. *Horváth Lászlóné* a csemeteültetés gépesítéséről nyújtott átfogó világméretű, majd a hazai helyzetet ismertette. A külföldi gépek itthon nem váltak be, így számos kisüzemi próbálkozás született, míg végül az ERTI 1963-as konstrukciója egyelőre megnyugtatóan oldja meg a kérdést. A további fejlesztést majd a teljesen automatizált csemeteadagolás jelenti. *Walter Ferenc* az erdőhasználati munkák géprendszerének KGST-kereten belüli kialakítását ismertette, majd a hazai rendszer kialakítása érdekében a fahasználati tipizációt sürgette, hogy adottságaink és lehetőségeink körültekintő felméréssel, az alkalmazható munkaszervezetek és technológiák figyelembevételével optimális gépbeszerzési program legyen összeállítható. *Huszár Endre* a hosszúfás anyagmozgatás elvi kérdéseit taglalta. Figyelmeztetett arra, hogy keményfában ez a kérdés világszerte megoldatlan, így külföldi példákra nem lehet hivatkozni. A probléma sokrétű és bonyolult. A hosszúfás termelés sikere az anyagmozgatás és a rakodói feldolgozás egyidejű megoldásától függ, így ezeket együttesen kell vizsgálni. *Kassai Jenő* az erdőgazdasági rakodók gépesítésének és összevonásának elvi és gyakorlati szempontjaival foglalkozott. Adatai rendkívül érdekes bepillantást engednek a jelenlegi helyzetbe. A kialakítandó rakodókat az előadó négy kategóriába sorolta. Ezek kapacitása meghatározza egyben berendezésük jellegét, felszerelésüket is. A kérdés érdekesen érinti a feldolgozó ipar telepítési kérdéseit is.

Összesen 45 előadás már magában is tekintélyes szám. És ez az Intézet egyéves termésének java. A beljünk sűrített legújabb eredmények, sok, máris hasznosítható tudományos felismerés az ülészakot valóságos mérnöki továbbképzővé tette.

De nem csak a hallgatóság merített sokat, kítűnő alkalom az ilyen ülészak a továbbadás gyakorlására is. Nem könnyű a gyakran rendkívül szerteágazó, nagytömegű ismeretanyagból kihámozni a lényegét, hatatosan továbbadni az eredményt. Ezt pedig minden kutatónak tudnia kell, mert aki nem publikál, az olyan, mintha nem is kutatott volna. Helyes, hogy erre az Intézet igazgatója, *dr. Keresztesi Béla* tudatosan neveli a munkatársait. Nevelői képességeire egyébként jellemző, hogy a 45 közül 13 a szűzbeszéd és immár három nő kutató bizonyította a nőknek jó alkalmasságát a tudományos munkára.

Az ülészak így nagy jelentőségű eseménye volt mind a gyakorlatnak, mind a tudományos életnek.

Az eddigi tudományos ülészakok közül a résztvevők száma ezen volt a legnagyobb. Az előadások után az erdőgazdaságok képviselői számos kutatót meghívtak az erdőgazdaságokba az előadások megismétlésére és igen sokan kérték az előadások szövegét. Az ülészak során a gyakorlati szakemberek és az ERTI kutatók között szorosabbá vált a kapcsolat.

Részt vett az ülészakon két szomszédos baráti ország erdészeti kutatóintézetének képviselője is. Ez a hazai érdeklődés mellett a nemzetközi érdeklődésre is utal. Szerencsésen egészítette ki a tudományos ülészakot a jugoszláv filmbemutató.

Jérôme René